

Bestima Naudu

Calender,

che M. 4292.

Måht = Maht

I 7 45.

Alasta peäle pârast meie

Jesanda Jesuse Kristusse

Sündimist.

Tallinnas

Erkkis Jakob Joan Köler.

Kallist Jēfusse Kristusse
lundmist on tammawo se 1745. aasta

Parrast masilma lomist	5745
Parrast Lutterusse õige Usso ülles- wõtmist	228
Parrast wanna katko	38
Parrast sedda kui wäggi Pranburgi laks	66
Parrast sedda kui Toompä põllend	61
Parrast sedda sure nälja hakkatust	50
Parrast teist katko	35
Parrast mele armollisema Keisri ja Sure Prava ELISABETI selle 16. sündimist	36
Parrast sedda kui ta hakkand wallitse- ma	4

Pühha Pāwa märk
Poulo ja Wasilapāwa wahhel on 8 näd-
alat ja 5 pāwa.

Märkide selletamine.

- Moor fu.
- D Essimenne werendel.
- Tais fu.
- C Wiimne werendel.
- + Hea aadrit lasta.
- 8 Hea kuppõ lasta.
- .. Hea arstimisse rohto wõtta.
- 8 Hea külwada ning istutada.
- 8 Hea lapsi wõrutada.
- x Hea juuksid leikata.
- x Sedda/mis pitkaliste peab fastwaina.
- ⌊ Hea puid raiuda hone tarwis.
- ⌊ Ahjo tarwis.
- p. parrast.
- p. l. parrast lounat.
- e. l. enne lounat.
- 3 Pühha.

Meeri	Summa	Summalala
1 Abel / Set	aua	Sanna ehk
2 Enos	head	publikamato
3 Merusala	kuiwad	telsed tüttid.
4 Simeon	ilmad	
Meist hõimto Ma. Tartat / Mat. 2		Meist sün-
6 P. R. P.	piisut peh	dinud as-
7 Julianus	℥. 5. w.	just, mis
8 Errard	me ja selge	Rohko-
9 Peatus	ilm /	moistjatte
10 Paavolip.	näitab kül-	ramato
11 Higinus	ma, winge	wiest
12 Rein	tunl	wiimsest
Jesus 12. aastat wanna / Luk. 2 / 41		peatükkist
13 P. P. P. R. P.	℥ell. 9. öf.	ülleswoe-
14 Weliks	pehme	tud.
15 Maurus	ja resse	
16 Markellus	ilm selge	Ne wõttis
17 Dennisep.	ja kuito	sits omma.

18 Priska	ilmole /	ämma sanna
19 Sara	resse	kuulda ; ta täts
Pulmad Rana riinas / Joan. 2 / 2.		Proasi reto. Aus-
20 P. P. R. P.	Wab. G.	se jure / ja senna
21 Neto	℥ell. 4. p. l.	heltis ta tema
22 Wintsent		jalge jure mah-
23 Emerents		ha / kui teine jo
24 Timoteus	piisut	ollt magga-
25 Paul. üm. p.	pehme	mas / ta wõttis
26 Polikarpus	selge ilm /	sest Proasi kuest /
		mis tema peäl
Plodali. többisest / Matt. 8 / 1.		ollt / ja kattis
27 P. P. R. P.	külm ja	ennast ta sega /
28 Karel	resse	tähhets / et ta
29 Samel	℥. 8. öht.	tahkis temma
30 Adalgund	ilm möllab di	warjo alla sa-
31 Birgiil	wihmaga	da / kui ta pto-
		di ta endise
		mehhe Mahlo-

12 nel selle ku päwal touseb pätk fello 8. ning
ühhe poletundi / lähhab alla fello 3. ning ühhe pole-
tundi ; päaw on pilt 7. tundi / ning ö 17 tundi.

BERNARDUS. künla: ehk wastla: ku.

1	Pirrit	sume ja	nt maad jälle
2	Künla p.	resse	luanastama.
Jesus on laewa peäl / Matt. 8.			
3	14 p. 3 p.	pisut	Se aus: mees
4	Weronika	kuir ilm	Poas tundis
5	Agata	1. 3. p. 1.	warfi leit sedda
6	Eio	seisab	asja õigust är-
7	Rikardus	ikka peh	ra: sepärrast
8	Salomon	me	ütles ta Nutti
9	Apollonia	wahhest	wasto/et se as-
Wina-Mäest / Matt. 20/1.			
10	19 p. e. Krist. ülest. p.	peab head	si pidid enne
11	Cirrosina	1. 10. w.	länna wanne
12	Eulasia	ja pehme	matte ette sa-
13	Penignus	ilma/	ma/et se seäl
14	Valentin	saab wal-	saats ärraselle
15	Waustinus	li tuul,	tud/ sest et seäl
16	Juliana		olli weel üts tei-
			ne mees / kes
			lähhem suggu-
			lane olli kut
			Poas: kut se
			samma et pid-

Sel Kuul on 29. Päwa.

Külwi mehhest / luf. 8/14.		dand mitre sed-
17	19 p. e. Kristus se ülest p.	da maad lun-
18	Konfordia	nastama ja en-
19	Sim. Ap.	dise perre jure
20	Eifarius	saatma / firs
21	Jesaja	pidid Poas sed-
22	Deetri p.	da hea melega
23	Serenus	teggema / ja
Kristus se kannatamis / luf. 18/21		Nutti ka enne
24	1. Paast. p.	sele naesets
25	Wiktor	wõtma
26	Wastla p.	Eai firs
27	Luhka p.	Poas selle teise
28	Justus	lähhema sug-
		gulasega koh-
		towannematte
		ette sanud / firs

16 nel selle ku päwal tontse päste kello 7. läh-
häd alla kello 5. päaw on 10. õagga 14. tundi
pist.

1 Albinus	X ilm on	et tahtnud se
2 Simplisius	summes	teine suggulane
Kristusse Riisamisest / Matt. 4.		
3 1. P. Paast.	wihma /	ha / et ta ühila-
4 Adrian	käiwad tu	se ka piddi Rut:
5 Teowilus	led ka aoti,	tit ennesele nae-
6 Kotwrid	on sumpas	seks wõtma.
7 Perpetua	● kell. 1. w.	Kul ta muido
8 Ciprianus	kuiw ilmo	hea melega ol-
9 Prudentius	ja pääw	lets neid maid
Kananee Naesest / Matt. 15 / 21.		
10 2. P. Paast.	on ühhe	ennesele ostnud /
11 Konstantiin	pikkus sed	agga sedda
12 Gregoor	ke / pärrast	naest ei taht-
13 Ernestus	heitlit	nud ta mitte
14 Sakarias	● E. 1. ös.	wõtta ; sepär-
15 Longinus	ja tuulne	rast ütles ta
16 Rabriel	ilm /	poasi wasto :
Sest kes Kurratist waewat. Luk. 8.		
Et ma wol		Et ma wol
neid maid enne-		neid maid enne-
sele lunnasta-		sele lunnasta-
da / et ma mitte		da / et ma mitte
oima pärrisog-		oima pärrisog-
sa ärra ei ri-		sa ärra ei ri-

18 Patriisius	● resse	fu ; lunnasta
19 Josep	ja tuulne /	sinna ennesele /
20 Matrona	pärrast	mis minna pid-
21 Pent	kuiw /	din lunnasta-
22 Kamael	● kell. 5. w.	ma / sest ma et
23 Teodora	● selge	wot lunnasta-
5000 Mehhe söötisest / Joan. 6.		
24 3. P. Paast.	ilmoke	da. Süüts se
25 Paast. Mar.	läh häb	agga olli woe.
26 Emanuel	forda	tud / et ta omma
27 Rustaw	kul ifka	pärris Ma pid-
28 Kideon	tuulne	oi sest kahio sa-
29 Eistakius	● kell. 6 p. l.	ma / ja et senen-
30 Adonias	ehf	da kui temmale
Jesust kiwwid. wissat. Joan. 8 / 46.		
31 4. P. Paast.	selge ilm /	lits waewats
häsit järrele		piddi ollema / ja
et siis temma		omma et saaks

ionel selle fu päwal touseb päste tello 6. läh-
hää alla tello 6. päaw on 12. ö 12. tundi pikk.

APRIL 7. Jüri-est Mahla Ku.

1	Karijalest. p.	arinas lew	wadatud egga
2	Kristian	wadene il	harritud; agga
3	Berdinand	moke wah	teit se sündis
4	Ambroos	☩ ☩ hest	tul sepärrast/
5	Maximus	☩ f. 10. e. l.	et Nuttile pid.
6	Kölestin	☩ summes	di se suur au
Kristus se sisseseõitmisest / Matt. 21.			sama/ et Poas
7	P. V. Paast.	felge / tuled	pidi tedda
8	Liborius	fäwad ka/	naeseks wõtma/
9	Pogislaus	wilja	felle suggu.
10	Eisefiel	linne	wõssast pärrast
11	Suur 4 p.	ilmoke	Lamet / ja se
12	Suur Kede	☩ f. 5. p. l.	Laweti poeg
13	Justinus	tuulne	Jesus
Kristus se ülestouism. Mark 16/1.			Kristus
14	P. Pühha	Rünnip	pidi sündima.
15	teine Pühha	felged ja	Et siis tetne
16	kolm. Pühha	fäwad	et tahtnud/ siis
17	Rudolf	ilnad/	wõttis Poas
			sedda Nuttit
			eñesle naeseks.
			Se aesi sai siis

Sel Kuul on 30. Päwa.

18	Valerian	willo tuul	ausaste ette.
19	Timon	hea ilm/	woetud/ nenda
20	Sulpitsius	☩ f. 8. p. l.	et se piddi ka
Kinnipandud Ufist/ Joan. 20/19.			findlaks jama;
21	F. V. p. üll.	pärrast	ja se sai ka tol.
22	Rajus	soe/ ilm	me kümne lü.
23	Jüri p.	on sum.	na wamema
24	Albert	pas ja	kuuldes/ ja ka
25	Markus	fuiro	nähhes/ kutda
26	Eisefias	wahhest	se tetne suggu.
27	Anastas	☩ kell. 1. w.	lane tähhets/
Heast Karijalest/ Joan. 10/11.			et ta ei taht.
28	P. P. üll.	hea	nud neid matd
29	Reinmund	sojoke	egga sedda
30	Erastus	ilm on/	naest / omma
			tinga jallast
			ärä wõttis/ ja
			Poasile sedda

12 nel selle tu päwal touseb pällit pole tundi
pärrast kello 4. ning läbbab alla pol tundi pär-
rast kello 7. päaw on pirk 15. ning õ 9. tundi.

MÄZUS.

Mäio: ehk Leht: Ku.

1 Wolbri p.	armas soe	andts: fest se
2 Sigismund	✠ ja	ollt se tunnis.
3 † Leidwinne	kuiw ilm	tusse täht Is-
4 Wlorian	● f. 8. p. 1.	raelis / kut se.
ärritesse aia pärrast / Joan. 16/6.		ai ei tahtnud
5 3 P. p. üll.	näitab ik.	pärriats sada.
6 Aggäus	ka kuiwad	Mut sai siis
7 Tomikilla	ja head	sedda wisi selle
8 Tanislaus	saitsed	ritka suurt sug.
9 Vinno † p.	ilmad /	gu mehhele
10 Kordian	selge	Poasile nae-
11 Pankrasius	ehk	seks / ja selle ab-
Krist. ärraminnemisfest / Joan. 16.		biellus andts
12 4 P. p. üll.	✠ f. 10. e. 1.	Jehowa tem-
13 Serwafius	heitlik	male pota / kel-
14 Kristiern	soe ja kuiw	lele nimi pandi
15 Gowwi	mürrista-	Obed, se ollt
16 Eule † p.	miese ogud	Isai tsfa / ja
17 Jedokus	wihmaga	Isai poeg ollt
		tunningsas
		Tawet,

Sel Kuul on 31. Päwa.

18 Erik	1 tuulne	kelle pärrast ka
19 5 P. p. üll.	Joan. 16/ 13.	telt se ramat
20 Sibilla	ilm on	on ülespan-
21 Prudentia	● f. 8. p. 1.	dud / et temma
22 Desiderius	resse	suggu. wõsa
23 Enur † p.	wahhest	ollets teäta / fest
24 Ester	tuultega,	et Messias fest.
25 Urwan	saab wihe	sammast piddi
	ma ehk	sündima.
Rõmuetaia / Joan. 15 ning 16.		Estimesfest
26 6 P. p. üll.	kaunid	Samueli
27 Eudokw	D kell. 7. w.	Ramatust
28 Willem	kuiwad il-	tulleswad
29 Maksimiin	mokesed	nüüd need
30 Wigand	selge ja	sündinud
31 Petronell	sojoke ilm /	

Smal selle ku päwal touseb päite pole tundi
pärrast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärrast
kello 8. päaw on ptt 17. tundi / õ agga 7 tundi.

1	Rotsal	1	kuiw ilm/	Piibli Ra-
	Pühhasi Waimust/Joan. 14/23.			mato as-
2	P. 4. Pühki		selge heit.	jad.
3	teine Pühki		● kel. 6. w.	I Graelt
4	tolm. Pühha		IS lit	I rahwa seast
5	Ponimatsius		pärrast	ollt üts lewt
6	Artemius		kuiw ilm	fuggu mees El.
7	Temeetrius		tuul puh	tana nint / kel
8	Medardus		hub ka	selle ata nur-
	Jesus ja Nikodemus/Joan. 3.			jatuma wisi
9	P. jaino P. V.		seisab	järrel tats naest
10	P. dri p. a. w.		keige pit	ollt / selle ühhe
11	Parnobas		● kel. 4. w.	nimint ollt An-
12	Vasilides		fem p. a. w.	na ja selle relse
13	Tobias		nenda ifka	ntimint Penin-
14	Valerius		soe ja res.	na. Et nüüd
15	Witt.		se ilm/	siur Jummal
	Nikkast Mehhest / Luk. 16/19.			ollt omma rah-
16	P. 1. P. jaino P. V.			wast lasknud / et
17	Nikander		1	tolm Ford aas-
			sojoke	tas leit meeste-

18	Homerus	● kel. 6. p. 1	rahwas koggo-
19	Kerwasius	ilm en sum.	dusse telgt jure
20	Ulgarus	mes wah.	pidid tullesma
21	Nael	hest wihma	suril pühkil /
22	Ulkasius	ooftega	stis pidid weel
	Surest Dhtosoma. aiaf / Luk. 14/16.		eumennne le-
23	P. 2. P. jaino P. V.		witid senna sa-
24	Jani p. a. w.		ma. Elkana
25	Webron	armas so-	lats sepärrast
26	Jeremias	● kel. 11. e. 1.	omma tabhe
27	Eadislauis	joke ja kuiw	naesega Silo
28	Josua	ilm / on	toggodusse tel-
29	Perer Paul	sumpas ehf	gi jure ühhet
	Raddunud Lambast / Luk. 15/1.	wahhest	Pühkade atal;
30	P. 3. P. jaino P. V.		seälsammas
			ohwerdas ta
			stis omma tam-

12 nel selle Ku Päwal touseb Pätk 3 weren-
delt pärrast kello 2. ning lähhab alla üts weren-
dei pärrast kello 9. P. a. w. on pitk 18 n. üts pool
Lundi. Sõ pitkus on 5. ning üts pool Lundi.

1 Teobald	hea ja	no. Ohwrit / kull
2 Helma Mar.	f. 6. p. l.	need / kes ohwrid
3 Kornelius	keige par	ollid tonud / ka
4 Ulrif	ras suine	omma oesa
5 Anshelm	ilm saab	said Jummal
6 Hektor	wahhest	ees röömsaste
		sua. Lemma
Olge armolissed / Luk. 6 / 36.		
7 74 V. p. zaino Jum. V.		sai siis omma
8 Kilian	ilm näitab	naeste-rahwa-
9 Sirillus	kui sum	ga sest ohwrist
10 Israël	f. 8. p. l.	ni paljo ka / et
11 Eleonora	mes ollew.	nemmad wolt.
12 Hinrik	keera eht	sid Jehowa sees
13 Marrena v.	madda ku	röömsad olla.
Rohkest Kallasagist / Luk. 5 / 1.		
14 75 V. p. zaino Jum. V.		Et agga Pe-
15 Up. Jaggam.	hakkatus	ntina ni röö-
16 Hilarin	hea sojoke	mus olli seal
17 Altfi	ilm	sõma aja jures /
		tulli kül sesti / et
		Jummal tedda
		ollt õnnistanud
		ihho polest / nem-
		da et ta ollt

18 Rosina	f. 2 war.	poege ja tüt.
19 Ruwina	päwa	rid tül omma
20 Elias	paistega	mehhele saat.
Wartsertide õigussest / Matt. 5.		
21 76 V. p. zaino Jum. V.		nud / Anna ag-
22 Mar. Mahd.	kaunis	ga olli turh
23 Apollinar	selge ilm	seal röömsa sõ-
24 Kirstiin	Dell. 5. p. l.	ma atal / et ta
25 Jakobi p.	pärrast	kut siggimatta
26 Anno	sum.	ilma sugguta
27 Marta	pas eht	omma mehhe
Kristusse auustamisest / Matt. 17		
28 77 V. p. zaino Jum. V.		jures pidd
29 Olwi p.	resse ja	seisma. Nenda
30 Abdon	tuulne	kut Anna siis
31 Keriman	78	turb olli / nenda
		olli Eitanal ka
		halle meel om-
		ma armsa An-
		na pärrast. Et

1 mel selle ku päwal touseb pätk pole tundi pär-
 rast kello 3. lähhab alla pole tundi pärrast kello 8.
 pädaw on pilt 17 tundi / ning õ 7. tundi.

1 Petri Wang.	● f. 7. iv.	ta nüüd ta pte.
2 Hannibal	summes	sut piddi sama
3 Eleasar	✠	keritud / sit
Walle-Prophetideft / Matt. 7 / 15.		andis ta mees
4 F 8 P. p. zaino Jum. P.		temmale seäl
5 Oswald	ilm on	pühhal söma-
6 Silstus	pehme ja	aiat suremat
7 Tonatus	hea kül	ossa kut teiste-
8 Siriafus	sojole	le / et ta piddi
9 Romanus	● f. 12. e. l.	sest ülesnäit-
10 Eurise p.	pärwa paist	ma / et ta om-
ülesohtuseseit Maiapiddajasi / Luk. 16.		ma kallist Anna
11 F 9 P. p. zaino Jum. P.		sitesti piddi ar-
12 Klara	koera ehk	mastama / et
13 Hildebert	mädäda fu	kül Peninna
14 Eusebius	ots /	tedda olli wi-
15 Rufi Mar.	✠	tamas ja naer-
16 Isaaß	● f. 10. e. l.	mas. Eüdda-
17 Wilibald	hea ilm	me turbdusse
		pärrast ei sönud

Jerusalem: ärrarimisest / Luk. 19.		Anna mitte ;
18 No P. p. zaino Jum. P.		temma agga
19 Sebald	ilm on sum-	läks pärrast / kut
20 Varend	pas, resse	teised said sö-
21 Rut	pehme ja	nud / läks ta
22 Wilibert	wiljalini	Jummalat
23 Sakäus	D kell. 2. w	palluma sure
24 Värili päärw	ne ilm	nuttoga / et ü-
Warisest ja Tölnest / Luk. 18.		lempreester
25 F 11 P. p. zaino Jum. P.		Elt / kut ta sed-
26 Ireneus	sawad ehk	da näggi / ka
27 Rāphard	willud il-	mötles / et ta
28 Rufustijn	✠	piddi joobnud
29 Joan. Huff.	mad / resse	ollemat / ja tel-
30 Benjamin	● f. 11. öht.	sel olli suur
31 Rebekka	fuiw ilm	willetsus se
		naero pärrast /
		et ta sugguta

14 nel selle fu päwal touseb päite 3. werendel
pärrast tello 4. ning lähkääb alla werendeel pärrast
tello 7. päärw on pite 14. ning üts pool / ö agga 9.
üts pool ning tundi.

SEPTEMBER. Suggisereht Mihkli Ku.

Rurdist ja Keletumast / Mart. 7.

- 1 **12 P. p. jaino Jum. P.**
- 2 Elisa
- 3 Mantvetus
- 4 Teodosia
- 5 Moses
- 6 Magnus
- 7 Regina

Preestrist ja Lemtist / Jul. 10.

- 8 **14 P. p. 3a. J. Mar. S.**
- 9 Bruno
- 10 Gostenes
- 11 Cobald
- 12 Cirus
- 13 Amatus
- 14 **11 lullendam.**

Kämnest Piddalitöbbisest / Jul. 17.

- 15 **14 P. p. jaino Jum. P.**
- 16 Eivemia
- 17 Lampertus

oli. Ses su-
res ommas
furbdusfes ja
maewas too-
tas ta Jeho-
wale sedda teha
ha/ et kui ta
filmad sedda
õnne weel saat-
sid nāhha/ et ta
ühhe poeg-lap-
se emmaks pid-
di sama/
sits piddi ta
sesamma poeg
Naseri wiisits
sama kaswa-
tud / ja Jeho-
wale foggone
sesamma wiis-
jārrele ārraan-
tud/ et ta kül jo
lenne kui lewt

Sel Kuul on 30. Päwa.

- 18 Titus
- 19 Werner
- 20 Bausta
- 21 **Matteuse p.**
- 22 **15 P. p. jaino Jum. P.**
- 23 Osea
- 24 Robert
- 25 Kleomas
- 26 Samianus
- 27 Adolw
- 28 Wentfel
- 29 **16 P. p. 3a. Mihkli p.**
- 30 Hieronimus

ilm-mõllab/
sumpas
kuu jälle
D. f. 2. p. 1.

suggulaps Je-
howa tener pid-
di ollema.
Suur Jum.
mal wõttis ta
temma tootus.
se pakwe san-
nod kuulda/ fesi
Anna sai tāt-
ma peale ja sat-
pota / sellele se-
pārrast ta
nimmi sai
Samuel,
kes pārrast su-
rets wallitse-
jats ja tohto-

12nel selle ku päwal touseb päite kello 6. ning
lāhhāb alla kello 6. pāām on pitk 12. ning õ ka 12.
tundi.

OCTOBER.

Wina = ehf Roja. Ku.

1 Woldemarus	hea kül	moistats on
2 Wolrad	 Eum	sannd teit üle
3 Jairus	ilmoke	Israeli rah-
4 Brantfiskus	 puh-	wa. Rut se-
5 Priidbert	hub tuul	samma Sa-
Wee-többisest / lut 14.		muel alles no-
6 P. 17 P. p. 3aino Jumm. P.		rote olli / sadett
7 Amalia	 f. 12. öf	tedda jo aegsas.
8 Karitas	Eum on/	te Silo toggo-
9 Lionisius	pehme	duuse telgt jure/
10 Rideon	jälle Eum	et ta seäl piddt
11 Burkard		sama taswatud
12 Walwrid	Eum/	Jummala me-
Suremast Käesest / Matt. 22.		le pärrast Rase-
13 P. 18 P. p. 3aino Jumm. P.		rt wiisi järrele
14 Kalixtus	 f. 4. w.	ja Temmale
15 Hadwif	armas	preestriks. Et
16 Kallus	suggise	olli sel alal ül-
17 Florent	ilmoke	tempreester/
		felle holets ta
		olli kül antud/
		agga ta olli

Sel Kuul on 31. Päwa.

18 Lufas	pissut	wägga wanna
19 Luutsius	tuulne	ja ellatand/
Alwartud innimesest: Matt. 9. 1.		temma taks
20 P. 19 P. p. 3aino Jumm. P.		poega ta / kes
21 Urfel	D fell. 6. w.	temma al
22 Kordula	fannis	preestrid / Dunt
23 Sewerin	Eum selge,	ja Pineas / ollid
24 Salome	arti ta res:	ülleannetumad
25 Krispinus	se Eum	innimesse lap-
26 Amandus	luine saoga	sed, kes ei tun-
Pulma Riides / Matt. 22 / 1.		nud Jehomat/
27 P. 20 P. p. 3aino Jumm. P.		mis pühha Za-
28 Sim. jud.	heitli	on / ja fuida
29 Engelard	 f. 11. öf.	tedda peab te-
30 Absalom	ilmoke	nima õiguskes
31 Wolfgang	 ehf	ja pühhisus.
		ses. Nests et
		sanud welte

16ne selle fu päwal touseb päite pole tundi pär-
rast tello 7 ning lähhab alla pole tundi pärrast tello
pääw on ptt 9. ö agga 15. tundi.

NOVEMBER. Taltve. Ku.

1 P. Meeste p.	pehine ja	Samuel. tül
2 Pinge p.	resse ilm	ühtegi head
Runninga mehhe Poiaist/Joan. 4.		nähha / Jum-
3 121 P. p. zaino Jum. P.		mala Balm
4 Dit	sumines	agga hoidis
5 Plandina	C l. 10. öf.	tedda teige se
6 Lenard	tuulne	pahhanvusse
7 Engelbert	külmad	est / et ta ei
8 Klaudius	ja fui-	öppend ta mit-
9 Teodoor	mad ilm:	te ohvri lihha
Ramwalast Sullafest/ Matt. 18.		warrastama /
10 P. 12 P. p. 3d.	Mart. l. 10.	egga muid
11 Mart. Pust.	seisab nen-	hirmfald asjo
12 Ronas	C l. 3. p. l.	teggema / mis
13 Arkadius	da ifka	se waert tül
14 Breedriß	hästi. külm	omma silmaga
15 Leopold	fuiwa	fai nähha ja
16 Ditomarus	tunleaga	tundda / mis
		rahwas wanna
		Elile teit ülles-
		rätisio. Agga

Gel Kuul on 30. Päwa.

Kohto-rahhas / Matt. 22/15.		se wagga tas.
17 123 P. p. zaino Jum. P.		sane mees. eli-
18 Relasius	winge ja	tas wagga om-
19 Liso	walli tuul	mad potad ;
20 Amos	D fell. 1. w.	teigewaljumad
21 Mart. Ohw.	kahhutab	sannad olli
22 Alwonsus	fuiw külm	need / et ta üt-
23 Josias	wahhest	les nende was-
Wilmfest tohtust / Matt. 25/31.		to : Mitspär-
24 P. 24 P. p. zaino Jum. P.		rast tete teie
25 Audrina p.	peab nenda	ntfuggufed as-
26 Konrad	kül ifka	jad ? et minna
27 Pusso	fuiwa ilm:	teist tulen need.
28 Rünter	C l. 3 w.	furjad asjad
29 Uwert	winge ja	teige se rahwa
30 Andres	willo tuul	täest ; et mitte
		nenda / mo pot-
		ad ! fest se jut

gmal selle lü pāwal touseb pātke pole tundi
pārrast tello 8. ning lähhab alla pole tundi pā.
rast fell. 3. pāaw on pikt. 7. ö agga 17. tundi.

DECEMBER. Joulo-Ku.

Kristusse sisefõitmis. Matt. 21.	ep olle mitte	
1 F. Kr. E. V.	armas sel	hea / mis ma
2 Kandidus	ge ilm/	fulen. Sest
3 Agrikola	on tuiskus	mainitsusfest
4 Varbo	48	hõlind nemi
5 Sabina	C f. 6. w.	mad tats / et
6 Trigg-las	walli tuul	wõtnud nemi
7 Alfata	wihmaga	mad polegt
		omma tsfa sau
Tõhbed enne wimtsi Pawa / Euf. 21		na tuulda / sest
8 F. 2 Kr. E. V.	Mar. E.	sald nemmad
9 Tuhkum	saab lund	ta parrast om
10 Judit / Põrip.	keige pits	ma otsa. Sa
11 Parsabas	kem O	muel agga olt
12 Ottilia	D f. 3. w.	sannatuulja
13 Eusebia V.	ilm mõllab	laps / sest sat ta
14 Nikasius	lumme ja	armsats Jeho
		wa ja innimes
Joannes Wangitornts / Matt. 11.		te mehest. Eli
15 F. 3 Kr. E. V.	wihma jao	poegade pär
16 Albina	ga / Eilm/	rast agga tullt
17 Ignasius	resse ilm	üts Jummal
		mees temma

Sel Kuul on 31. Pawa.

18 Kristow	tuulne	jure / ja ei ku
19 Lot	D f. 11. õht.	lutand temma
20 Abram	Eilm	le mitte haid
21 Tomas	Eilm	sannumid / sest
Joannes Tunnistusfest / Joan. 1.		ta ütles sedda /
22 F. 4 Kr. E. V.	Eilm ilm/	et ühhel päwal
23 Viktoria	aoti pä	need mõlemad
24 Adam Ewa	wa paiste	potad piddid
25 Joulo V.	parrast on	omma otsa sa
26 Zeine V.	heitlik ilm	ma / ja et nende
27 Kolmas V.	C f. 6. p. 1	suggu. wõssa
28 SütaLast. V.	wahhest,	täest piddi üle
Sest immets pannemisfest / Euf. 2. 33		ma preesri am
29 V. V. Joulo	aasta	met sama ärra
30 Tarwet	lõppetud,	woetud / sepär
31 Silvester	seks.	rast et se Juma
		la tenistus Eli
		poegade pär
		rast sat testud

ionel selle tu päwal touseb pätker werendeel
parrast kello 9. ja lähhab alla 3 werendelt parrast
kello 2 se päaw on pitk 5. ja üts pool tundi / se
agga 18. ja üts pool tundi.

alwaks piddi siis sama ka petud'nende
selts. Jehowa sanna se asja parrast
kaid sedda wisi: Kes mind auustawad,
neid tahhan ma auustada, ja kes
mind miiski ei panne, neid peab al-
waks petama. Sedda wisi piddi se
luggu miud sama Eli suggu-wõsaga, et
ta parreminne ei lastwatand ennese
poega.

Jehowa hakkas siis jo ennast ilmuta-
ma Samuelile, ja andis temmale ka teä-
ta sedda noud, mis temmal olli, Eli sug-
guga tehha. Se assi agga sündis sed-
da wisi: Kui Samuel olli seäl koggodus-
se telgi jures maggamas, siis hüdis Je-
howa tedda, ja Samuel wastas ja üt-
les: Siin ma ollen; ta mõtles agga,
et se piddi Eli ollema, kes tedda hüü-
nud, se parrast läks ta temma jure kūs-
sima, mis ta piddi tahtma; Eli agga
ütles

ütles Samuelile, et ta ep' olnud tedda
mitte hüüdnud, ja kaskis tedda agga
mahha heita maggama. Jehowa agga
hakkas tedda jälle hüüdma, ja Samuel
läks jälle Eli jure nenda kui esimest kor-
da, temma sai ka seddasamma wastust,
mis ta enne sanud; kui agga se heäl Sa-
muelile kolmandamal korral sai, ja ta
Eli jure ni ussinaste jälle tuli küssima,
siis hakkas se wanna moistma, et se Je-
howa olli, kes sedda poisi hüüdnud: se-
parrast õppetas ta teist, kuida ta piddi
wastma, kui piddi weel sama hüdnud, ta
piddi ütlema: Jehowa rāgi sest so sulla-
ne tuleb. Tema hakkas ka jälle Samue-
lit hüüdma, ja ta wastas sedda wisi,
kui ta sai õppetud. Jehowa hakkas siis
temmale kolutama, mil wiisil ta piddi E-
li suggu nuhtlema. Samuel ei tahtnud
sedda

sedda mitte, mis ta kuulnud Jehowa
käest, Elile jälle ülesräägida, et temma
ei tahtnud selle wanna isä meelt ta poe-
gade pärrast pahhandada. Agga Eli
laskis Samuelit ennese jure kutsuda ja
küsis ta käest se asja pärrast, mis sel
õsel olnud, sest ta südda tunnistas kül
ta wasto, et Jehowa temma poegade
pärrast middagi olli rääkinud, nenda kui
se Jummal mees se prohwet jo enne
temmale olli kuletanud. Samuel siis
kui sanna-kuulja laps, et tedda Eli kääst-
nud, wõttis siis ka sedda ülesräägida,
mis Jehowa temmale rääkinud. Sai
Eli sedda Jummal noud kuulda Sa-
mueli käest, mis ühtesündsid selle teise
prohweti kõnnega, siis ütles temma tas-
fase melega: Temma on Jehowa, Ta
tehko, mis hea on temma melest.

Ei mitte kaua pärrast sedda aega tul-
li

li södda, et Israeli rahwas pidid Wi-
lieri rahwa wasto minnema söddima:
kui nemmad siis ühte said, et se taplus
olli, siis lödi liggi 4000 Israeli meest
mahha, agga se rahwas ei moistnud mit-
te süüd ennest peäle wõtta, nemmad
hakkasid issekeskes weel süüd taggakuusi-
ma, mis pärrast se äppardus neile sa-
nud. Omma petud nou järrel wõtsid
nemmad Silust Jehowa seadusse laekast
enneste jure leri, ja lootsid se peäle, et
siis neile piddi moimus sama, kui se pid-
di agga nende jures ollema. Kui sesam-
ma laekas siis leri sai, hakkasid nemmad
nenda õiskama, et Wilistid sedda õmas
leris said kuulda ja warsi armama, ehk
wahhest Jehowa seadusse laekas olli
Israeli leri sonud. Said nemmad sed-
da ka õiete teäta, siis tulli kartust kül
essite nende peäle, agga pärrast tulli nei-
le

le ommeti se julgus, et nemmad haffa-
sid Israeli wasto minnema soddima, ja
said ka sedda wisi woimust, et nemmad
30000 Israeli meest mahhalõid, et kûl
Jehowa laekas seäl nende jures olli, mis
Eli poiad Oroni ja Pineas ollid kand-
mas; agga need preestrid said senna pai-
ka mahhalõdud, ja se kallis laekas Is-
raeli rahwa kääst ärramoetud, ja Wi-
listi male nenda kui wangi widud.

Sai se wanna pehme süddamega mees
Eli, kes jo 98 aastat wanna olli, sedda
pahha luggu kuulda, et nenda Israeli
rahwa käästi káinud, ja et ta kaks poe-
ga olli ärrasurnud, Jehowa laekas weel
peälegi olli ärramoetud; siis kuffus se-
samma sanna peäl wanna Eli omma
istme peält mahha ja murdis omma kae-
la. Temma minni Pineasi naene olli
sel aial einast wasto ja otamisse peäl;
kui

Kui se keik sai temmale rákitud, siis sur-
ri se ka ärra se sure ehmatussiega Tõeks
sai se siis, mis Jehowa selle prohwet
ja Samueliga olli lastnud Elile enneku-
lutada. Et agga üks rahwas ni hea ol-
li kui teine, siis said mõllemad nenda
muhheldud, et nemmad sedda kûl said
tunda; Rõõmsad ollid kûl essite Wi-
listid, et nemmad Jehowa laekast said
teiste kääst ärrawõtta, agga se rõõm
ei olnud kauaks aiaks. Kûl nem-
mad pannid sedda keige ausama paika,
mis nende maal olli, sest nemmad wi-
sid sedda omma jummalaga Tagoni kotta
seisma; agga mis sest sai? se ebbajum-
mal isse sai Jehowa laeka pärrast nen-
da teotud ja ärrarikkutud, et ta jäi il-
ma peata ja kääsita, neid leiti Tagoni
koia lārowe peäl maas ollemast kui ärra
raikutud. Said Wilistide preestrid
sedda nähha, siis tundsid nemmad, et
):(se

se Jehowa tõ olli, kes sedda wisi nende
jummalat naeruks olli pannud, et se
teha üks alles termeks jäänud. Se
järele tuli weel surem nuhtlus üle kei-
ge Bilisti Ma, sest se rahwas sai nen-
da nuhheldud werre paisedega, et ükski
lin ei tahtnud ennast sedda Jehowalae-
kast wasta wõtta se hirmo parrast, mis
nemmad teiste liinades ollid näinud.

Bilistide wärstid wõtsid siis nou-
sedda kallist laekast jälle Israeli male
lääkitada; preestrid ollid neile sedda
noud annud, ja selle järele wõtsid nem-
mad ka teha, nemmad saatsid sedda
auga ennese jurest ärra; nemmad ei lää-
kitand sedda mitte tähtselt ärra, sest om-
ma muhkude näo järele, mis nemmad
omama ilho külges tunnud, lastsid nem-
mad uisuggused kuld-kuiud teha, mis
senna laeka jure sai pandud, ja nenda
saat-

saatsid nemmad ue wanfriga, kus kaks
noort lehma ees, sedda laekast selle kar-
biga, kus need kuld-kuiud sees, Israeli
male minnema, et nemmad piddid sama
näha, kus se nuhtlus selle laeka parr-
rast piddi ollema. Need nored lehmad
agga pannid nemmad agga seärrast
wanfri ette, et nemmad saatsid näha,
kas need piddid kül otsekohhe teed mõ-
da minnema Israeli male, ehk kas nem-
mad piddid jälle taggase ümberpöörma
omma wassikatte jure, mis neist mah-
ha lois jäid; sest seal maal olli se wiis,
et wassikad neil tagga olli, mis lehmad
wägga takka hoidsid, nenda et nemmad
neid ei jätanud paigastke mahha. Bi-
listid said siis ka se tähe läbbi näha,
et nende nuhtlus ep olnud foggematta
neile sanud; sest need immetawad leh-
mad läksid ühhetassa Israeli male Pet-

jemisse pole, et k  l nende himmo olli
omma poegade j  rrele, sest ka käies am-
musid nemmad ikka peäle.

Said Petsemisse rahwas sedda im-
met nähha, kui nemmad w  lj  l ollid
nisso leikamas, siis tullid nemmad sen-
na waatma, kus se wanter jäi seisma,
kes teab ehk nisugguse kerge melega, et
nemmad need tekkid lahti wõtnud, mis
selle laeka kütteks olli, et nemmad   iete
saaksid nähha, mis n  ggo sel piddi ol-
lema. Ei nemmad siis tulletand mele,
mis Mosesse k  sso ramatusse olli   lles-
pandud, et need piddid surma sama, kel
julgus piddi ollema, et ta tahtis sedda
paljast laekast nähha sada. Sest se siis
tulli, et ei mitte   ksp  ines 70 meest,
waid ka p  rrast weel 50000 innimest se
asja p  rrast   rrasurrid, kes ka teisist
paikust Israeli maalt sedda laekast tul-
nud waatma.

Pet.

Petsemisse rahwas k  kkitasid se hir-
mo peäl Kirjatjearimi li  na rahwa ju-
re, et nemmad piddid tullesedda Je-
howa laekast ennese jure wima, et se seäl
kui ühhe tuggewa li  na sees woiks seis-
ta, selle li  na rahwas teggid ka sedda ja
wisid sedda laekast Rieba allewisse Abi-
nadabi kotta, ja selle Abinadabi poeg Ele-
asar sai se ammeti peäle se  tud, et ta
selle laeka j  rrele piddi waatma. Sa-
muel hakkas siis Israeli rahwast mai-
nitsema, et nemmad piddid keik wo  rad
jummalad ennese  t   rrasaatma, ja tem-
ma sanna j  rrele wõtsid nemmad ka
sedda tehha, ja saatsid neid ärra. Pär-
rast hakkas Samuel ka kui Israeli
rahwa k  htomoistja selle Ma p  rrast
murret piddama, ja kutsus sepärrast
rahwast Mitspa li  na tulla, kus ta nei-

);(3

le

le head öppetust andis ja moistis neile
fohhut. Kui Bilistid sedda said kuul-
da, siis moistid nemmad küs se, et is-
se wallitsusse assi nüüd Israelile sanud,
kui prohwet Samuel hakkand wallitse-
ma. Bilistid arwasid siis nüüd ennam
mitte aega ollewad nenda rahhul seista,
sepärrast lätid nemmad aegsaste Isra-
eli wasto ta söddima. Said teised sed-
da kuulda, siis tulli sesuggune kartus
nende peäle, et nemmad tullid Samue-
li jure tedda palluma, et ta pidid Jeho-
wa palluma, et nemmad saaksid Bi-
listide kääst peästetud. Samuel teggi
sedda ka, ja ohwerdas põlletamisse oh-
writ se asja pärrast. Jummal wõttis
ka temma palwet nenda wasto, et kui
Bilistid ollid peäle tullemas, siis laskis
Jehowa nenda mürristada, et waenla-
sed se sure mürrina pärrast wägga hak-
kasid

kasid kartma, ja siis lödi neid ka mah-
ha. Selle imme asja pärrast laskis Sa-
muel üht tähtkõwi senna panna, sellele
sai se nimmi Eben-Ezer, sest ta ütles:
Seie male on Jehowa meid aitnud.

Senni kui Samuel ka wallitsemas
olli, siis olli Israeli rahwal ikka hea
põlli ja woimus ka. Kui nüüd Samu-
el ni wannaks sai, et temma ei joudnud
mitte sedda rasket ammetit üksi ülles-
pidada, siis panni ta ommad poiad ka
kohetama, üks olli Joel ja teine
Abia; agga nemmad ei olnud mitte ni-
suggused kui nende wanna issa Samuel,
sest nemmad noudsid kasso tagga, ja
wõtsid melehead, nemmad põrpid di-
gust kroweraks, et rahwa meel pahhaks
sai; sest nemmad ollid jo öppind Sa-
mueli kääst ikka õlgust sama, ja nüüd
sai se luggu teist wiisi. Sepärrast tullid

Israeli wannemad! Samueli jure kae-
bama, et ei sanud õigust ennem nenda
üllespetud kui enne; nemmad hakkasid
palluma, et neile saaks kuningas, nen-
da kui muulge rahwal olli. Se asst
pahhandas wägga Samueli meelt, sest
ta tundis kül, et nemmad ei tahtnud en-
nam Jehowat ennestele kuningaks pid-
dada, nemmad piddid mu pagganatte
rahwa wisi järrele ennestele kuningast
wõtma. Samuel ei tahtnud siis mitte
ommast peast ennese nou järrele sedda
asia ette wõtta, sepärrast läss ta Je-
howa kääst nou küsüma: temma sai siis
ka sest õppetust, et Jehowa temmale
ütles: Nemmad ei olle sind, agga mind
on nemmad põlgnud, et ma ei pea nen-
de ülle kuningas ollema. Se sanna
peäle piddi siis Samuel kül sedda tegge-
ma, et ta Israeli rahwale kuningast
seä-

seadis, mis Jehowa ommeti neile piddi
naitma, kes se piddi ollema, et ei piddand
rahwal ka mitte keif melewalda ollema
omma tahtmisse järrele tehha; nemmad
agga piddid sama nähha, mis nemmad
ollid teinud. Jehowa sanna peäle ku-
lutas siis Samuel rahwale, mis kun-
ningad omma õigusse ja wallitsusse po-
lest rahwa kääst keif tahhawad, et se
luggu ei polle sedda wisi, kui se, kui su-
re Jummalal al seisame. Jummalal
polle tarwis teniaid, agga ma-ilma
kuningattele lähhawad paljo rah-
wast tarwis, et nende riik saaks hästi
üllespetud; sest nemmad ei joua keifis
paikus olla, ja tahhawad ommeti, et
keif wisi pärrast peab ollema. Olleks
Jehowa ütsti neile kuningaks jänud, ei
siis olleks neil pärrast tarwis olnud nen-
da nutta ja kaebada wäe-walla pärrast;
X(5 et

et agga sesuggune nou ja meel sel rah-
wal nüüd olli, et neil piddi funningas
ollemä, siis sai se asfi Jehowa loaga ja
käämisse järrele ettemoetud pissi hiljo-
feste aega möda.

Samuel otis siis se järrele, mil aial
Jehowa temmale piddi näitma, kes se
piddi ollemä, kedda ta rahwa seast olli
ääravallitsenud. Se sündis siis sedda
wist, et Benjamini suggu arrust Risi
poeg Saul läks eeslid otsima, mis ol-
lid ärrasarud; kui temma neid ei leid-
nud, siis läks ta omma sullase nou jär-
rele Rama liina Prohweti Samueli
kääst nou küssima, ehk ta wahhest woiks
teada sada, kuhho need lojuksed juh-
tund sama. Jummalä noust ei tead-
nud Saul, ei ka mitte Samuel se asja
päärast, kes funningaks piddi sama seä-
tud, nüüd agga andis Jehowa sedda
Sa-

Samuelile teata omma Waimo läbbi,
kui Saul tuli nou küssima, kust ta saaks
need ärrakaddunud eeslid jälle leida.
Sai Samuel agga sedda meest nähha,
siis sai ta omma palwe pärrast ka war-
si kostust, et se piddi se mees ollemä, kes
sedda kangekaelast rahwast piddi talt-
seks teggema omma wallitsuse läbbi, ja
neid waenlaste kääst peäsima; sest Wi-
listid ollid neid ta waewamas, et Is-
raeli rahwas ollid se pärrast Jummalä
pole hüüdmas abbi pärrast. Kes siis
piddi funningaks sama, sedda sai Sa-
muel nüüd nähha, ja andis sedda nisug-
guste sannadega teata Saulile, et tel-
ne warsi sedda ärramoistis, ja alland-
likko sannaga ütles, et temma suggu-
arrust ja wössfust ei sünniks käl mitte
tedda funningaks wotta. Olli Samuel
jo siis susannaga temmale sest funninga
asjast

asjast tarfust annud, siis näitis ta tem-
male ühhe tähhendamisse asiaga ka, et
ta piddi wallitsejaks sama, kui Samuel
olli ohvri piddo piddamas Jsraeli rah-
wa ülle mattega, siis käs kis ta Saulile
sedda labba ossa tõsta, määrgiks et ta pid-
di sedda kunninglikko wallitsusse waewa
ennese kaela peäle sama. Päärast tei-
fel päwal woidis tedda Samuel kall-
woiega, ja kui ta temmale sai surud an-
nud, las kis ta tedda sedda wisi ennese
juresst ärraminna. Enne agga räkis
Samuel teisele sedda asia, et ta piddi
Jehowa Waimo läbbi kui prohwet haf-
kama fulutama, ja teist wisi innimes-
seks sama; se sai ka nenda, sest kui Ri-
beast hulk prohwetid ta wasto tuli, siis
hakkas Saul nisammate prohwetid wisi
räkima kui teised ke, et mu rahwas, kes
tedda enne tundsid, hakkasid ütlema: Kas
Saul

Saul ka on prohwetide seas? Et
nüüd keik Jsraeli rahwas sedda Jum-
mala noud ka piddid sama teata, kes
neile kunningaks saaks, siis las kis Sa-
muel neid keik kofko kutsuda Mitspa, et
liisko läbbi rahwas saaksid nähha, kes
neile kunningaks piddi sama, et nemmad
pärrast mitte ei woinud öölda, et Sa-
muel sedda kunningast wäggise neile ei
lückand. Omma silmaga said siis rah-
was sedda nähha, et se piddi Saul ol-
lema.

Tullewal aastal ennam.

Mis
Sest 1745 Aastast
tulleb õõlda.

Talwest.

Se hakkab 10 Joulo ku päwal, kui
keige lähhem pääw.

Kewwadest.

Et se saab 9 Paasto ku päwal, kui
õ ja pääw ühhest pikkusest.

Suist.

Kui 10 Jani ku päwal pääw hakkab
lähhemaks jälle minnema, siis on selle
hakkatus.

Süggisest.

Se aeg tulleb siis, kui Mihkli kuul
õõl ja päwal üs pikkus on.

Sõast ja Rahhust.

Kes woib sest asjast muud õõlda, kui
et meie agga teine teist mainitseme Jum-
ma-

malat se sure heateggemisse eest südda-
mest tännada, et siin meie maal iggaüks
on sanud ommas urtsikkus rahhoga el-
lada, et kül mu paikas sõdda kül on
likumas. Same selle rahho Würsti
omma Önnisteggiaga uskus ühte, kül
siis jääb meile ka rahho seest-ja wäljas-
pidi.

Terwisest ja Zaigussest.

Kes hea terwisse jures on, se mõtle-
go se peäle ommeti, et ta surrelik, ja et
surma tund temmal teadmatta. Kül se
on tark, kes ennast moistab aegsaste
õnsa otsa wasto walmistada; sest tae-
wa tähhed ei näita meile mitte, mil aial
meie ello ots on, Jummal sanna agga
õppetab meid Tawetiga palluma, et
meie woiksime ommad päwad ülles ar-
wada, et meie tarkust omma süddames-
se same.

Selle

Selle Nasta Wofist.

Ei maksä feige ussinama mehhe tš
ühategi, kui ep Zummäl ei anna önnē
ja siggidust senna jure. Kes siis tah-
hab middagi sada omma werre waewast,
se pallugo Zummala läest, et ta saaks
omma Pead toita. Kūl se saab siis
ka nähha, et se nou hea on.

D I S.